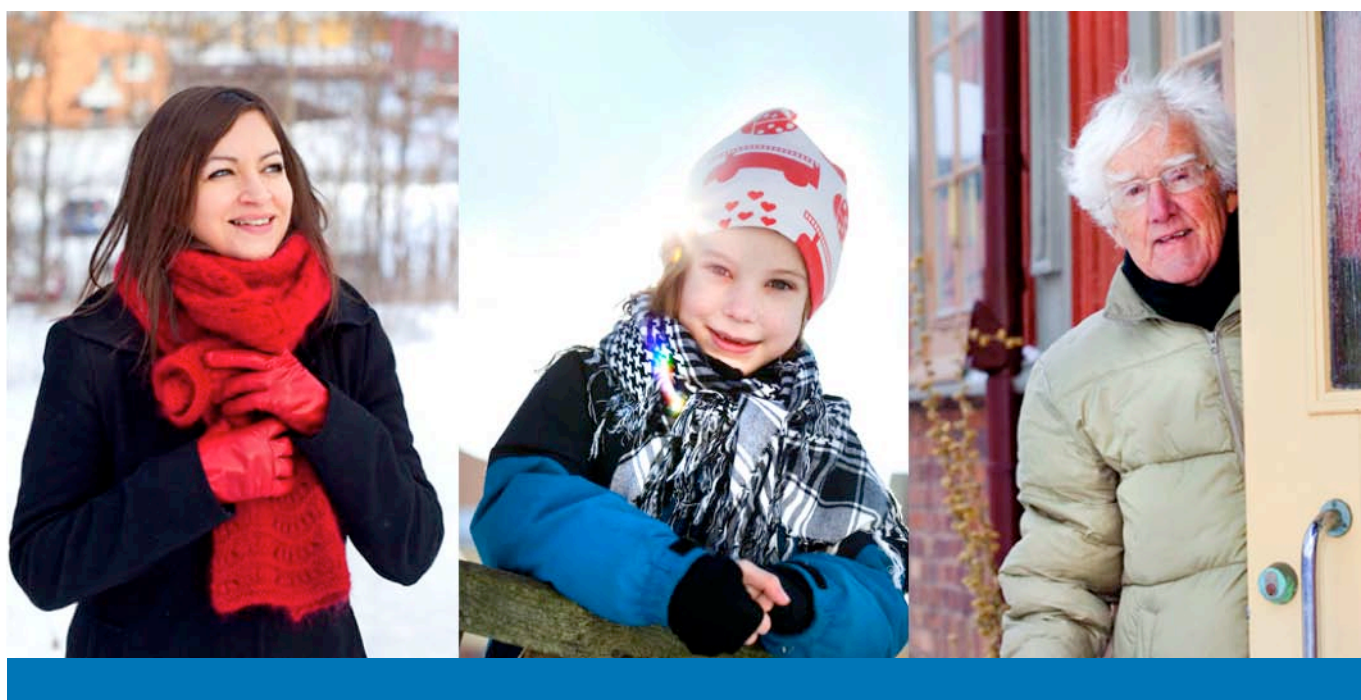


Got Event AB

Granskningsredogörelse 2011



Göteborgs Stad
Stadsrevisionen

Innehåll

Sammanfattande bedömning	sid 3
Uppföljning av föregående års granskning	sid 4
Inköp och upphandling	sid 4
Systematiskt arbetsmiljöarbete	sid 6
Granskning av verksamheten	sid 7
Grundläggande granskning	sid 7
Got Event AB:s lån till	
Västra Frölunda Hockey Club	sid 8
Systematiskt säkerhetsarbete	sid 13
.....	
Stadsrevisionens uppdrag	sid 16
Språkbruk och revisionstermer	sid 16
.....	

Sammanfattande bedömning

Årets granskning har omfattat uppföljning av föregående års granskning, granskning av bolagets systematiska säkerhetsarbete, samt en översiktlig bedömning av styrelsens och verkställande direktörens ledning och styrning ur ett intern kontrollperspektiv. Inom ramen för årets granskning kan stadsrevisionen konstatera vissa brister inom de granskade områdena.

På styrelsemötet i november tog styrelsen beslut om att ge verkställande direktören i uppdrag att underteckna ett låneavtal med Västra Frölunda Hockey Club (VFHC) om 20 mnkr. Stadsrevisionen bedömer att styrelsen i och med utgivandet av lånet fattat beslut som gick utöver det uppdrag bolaget har. Stadsrevisionen bedömer även att styrelsen överskred sina befogenheter enligt de ägardirektiv som fastställts för Got Event då frågan var av sådan betydelse och vikt att styrelsen borde inhämtat kommunfullmäktiges ställningstagande. Stadsrevisionen anser dessutom att avsaknaden av en närmare analys från bolaget av värdet på lånets säkerhet är en väsentlig brist i beslutsunderlaget.

Mot bakgrund av ovanstående iakttagelser riktar stadsrevisionen kritik mot styrelsen för Got Event AB i form av en erinran

I anslutning till granskningen av bolagets systematiska säkerhetsarbete lämnar vi följande rekommendation:

Bolaget rekommenderas att fastställa en rutin för rapportering till styrelsen avseende det systematiska säkerhetsarbetet.

Med beaktande av lämnad kritik och rekommendation är vår sammantagna bedömning att bolagets verksamhet, inom de områden som omfattats av granskningen, i övrigt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Uppföljning av föregående års granskning

Inköp och upphandling

Stadsrevisionen genomförde 2007 en granskning av inköp och upphandling varvid ett antal rekommendationer lämnades. Under 2010 gav Stadsrevisionen KPMG i uppdrag att på nytt granska hur inköps- och upphandlingsrutiner tillämpas inom Got Event AB. Syftet med granskningen var att bedöma hur väl den interna kontrollen avseende inköp och upphandling fungerade.

Av granskningen 2010 framgick att Got Event utgår från stadens riktlinjer när det gäller inköp och hade valt att decentralisera hanteringen av såväl upphandling som beställning till respektive affärsområde och vidare till olika befattningar inom affärsområdena. Stadsrevisionen konstaterade att en sådan strategi ställer höga krav på att ledningen tydligt kommunicerar sina förväntningar och följer upp efterlevnaden.

Inköpsbehoven skiftade inom de olika affärsområdena. Inom evenemangsverksamheten var köpen mindre rutinmässiga och svårare att planera för, vilket ledde till att följsamheten mot gällande regelverk brast. Inom affärsområde Teknik och arenautveckling fanns en uttalad rutin för såväl upphandling som beställning, men avsteg från rutinen noterades. Stadsrevisionen bedömde att det var viktigt att rutinerna stärktes inte minst mot bakgrund av de skärpta lagkraven vid otillåten direktupphandling som trädde i kraft under 2010.

En inköpare rekryterades till en delvis nyinrättad befattning. Tillträde skedde i december 2010.

I 2007 års granskning framkom att direktupphandling skedde över kommunfullmäktiges beloppsgränser samt att dokumentationen vid direktupphandling och avrop från ramavtal behövde förbättras. KPMG:s granskning 2010 visade att det fortfarande fanns brister avseende dessa rutiner. Flera inköp som inte hanterats enligt gällande interna riktlinjer och som stred mot LOU noterades.

Rekommendationerna avseende bolagets rutiner vid direktupphandling kvarstod därför.

Mot bakgrund av de iakttagelser som gavs i samband med granskning 2007 och de iakttagelser som gjordes i samband med 2010 års granskning var bedömningen att bolaget visade brister i den interna kontrollen avseende inköp och upphandling. Stadsrevisionen lämnade därför kritik till bolagsstyrelsen och verkställande direktören i form av ett påpekande och betonade vikten av att stärka den interna kontrollen avseende inköp och upphandling så att dessa fullt ut genomförs enligt kommunfullmäktiges policy och bolagets riktlinjer.

Bolaget rekommenderades att:

- *Ta fram handlingsplan för att minska förekomsten av inköp som inte sker enligt gällande regler.*
- *Genomför återkommande informationsinsatser kring gällande styrdokument.*
- *Definiera regler för beställningsförfarandet och överväg att ta fram verktyg i form av mallar och checklistor att använda vid beställning.*
- *Utarbeta och publicera en uppförandekod.*
- *Initiera en översyn av rådande avtalssituation för väsentliga leverantörer.*

lakttagelser

Stadsrevisionens uppföljning 2011 har fokuserat på hur bolaget tagit om hand ovanstående rekommendationer. I yttrandet som inkom till stadsrevisionen 21 juni 2011 med anledning av rekommendationerna 2010 redogör bolaget för vidtagna åtgärder. Stadsrevisionen konstaterar att en handlingsplan och uppförandekod är framtagna. Handlingsplanen består till stor del av åtgärder för att komma tillrätta med de rekommendationer stadsrevisionen lämnade. I handlingsplanen ingår bland annat att bolaget anställt en inköpare som ska vara ett stöd vid inköp, ansvara för bolagsgemensamma inköp, ansvara för uppföljning av följsamhet av ramavtal och uppföljning av utvalda leverantörer eller inköpsvolymerna från väsentliga leverantörer. När det gäller övriga rekommendationer noterar stadsrevisionen att bolagets riktlinjer för inköp och upphandling, som enligt uppgift utgör regler för beställningsförfarandet, är uppdaterade i augusti 2010, stadsrevisionen konstaterar därmed att bolaget efter granskningen 2010 inte har definierat regler för beställningsförfarandet. En översyn av rådande avtalssituation för väsentliga leverantörer är påbörjad.

Bedömning

Stadsrevisionen konstaterar att det är för tidigt att uttala sig om effekterna av arbetet med flera av rekommendationerna. En handlingsplan är framtagen, vilket innebär att rekommendationen till del är omhändertagen, men stadsrevisionen bedömer att det är för tidigt att uttala sig om effekterna av de åtgärder som denna plan innehåller. En uppförandekod är utarbetad och denna rekommendation bedöms därmed vara omhändertagna och kvarstår därför inte. I övrigt genomför stadsrevisionen en uppföljning under 2012.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Syftet med granskningen som genomfördes 2010 var dels att bedöma i vilken utsträckning angreppssättet i bolagets styrande dokument för arbetsmiljöarbetet stämmer överens med arbetsmiljölagstiftning, arbetsmiljöverkets föreskrift 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsmiljöpolicy för Göteborg Stad, dels att bedöma om bolagets arbetssätt, dvs. på de sätt som arbetsmiljöarbetet genomförs praktiskt ute i verksamheten, stämmer med bolagets valda angreppssätt.

I granskningen fokuserades på följande områden: styrande dokument och arbetsmiljömål, organisation och delegationen av arbetsmiljöuppgifter, systematik (rutiner) och psykosociala aspekter i arbetsmiljöarbetet.

Bedömningen var att det finns förutsättningar inom bolaget för en systematik som stämmer väl överens med vad som står i AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete. Bolaget hade inget dokument som på en övergripande nivå beskrev hur arbetsmiljöarbetet bedrivs inom bolaget. Med en övergripande dokumenterad beskrivning av bolagets arbetsmiljöarbete bedöms bolaget på ett bättre sätt kunna säkerställa likartade arbetssätt inom organisationen.

Bolaget rekommenderas att på en övergripande nivå dokumentera hur arbetsmiljöarbetet bedrivs inom bolaget.

lakttagelser

Under året har bolaget på en övergripande nivå dokumenterat hur arbetsmiljöarbetet bedrivs inom bolaget.

Bedömning

Bedömningen är att bolaget vidtagit tillräckliga åtgärder. Rekommendationen kvarstår inte.

Granskning av verksamheten

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att ge underlag för att översiktligt bedöma styrelsens ledning och styrning ur ett internkontrollperspektiv. Väsentliga områden som omfattats av granskningen är:

- Styrelsens arbetsordning och vd-instruktion: Bedömning av att dokumenten är beslutade och uppdaterade enligt aktiebolagslagen.
- Särskilda uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen: Bedömning av att bolaget har tagit hand om uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen.
- Affärsplan/verksamhetsplan/budget: Bedömning av att styrelsen har beslutat om inriktningsdokument för budget och affärsplan. Dessutom bedömning av att styrelsen har tagit beslut om kommunfullmäktiges prioriterade mål samt beslutat om egna mål för verksamheten.
- Uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål: Bedömning av att styrelsen tagit del av de uppföljningsrapporter som överlämnats till kommunstyrelsen samt bedömning av att de för bolaget relevanta målen i kommunfullmäktiges budget har belysts i uppföljningsrapporterna.
- Verksamhets- och ekonomiuppföljning: Översiktlig bedömning av att väsentliga avvikelser beträffande verksamhet och ekonomi finns redovisade och analyserade i de rapporter som gått till bolagsstyrelsen.
- Internkontrollplan: Bedömning av att styrelsen fattat beslut om en särskild kontrollplan för kommande verksamhetsårs uppföljning av den interna kontrollen i enlighet med Göteborgs Stads ägardirektiv för direkt och indirekt ägda bolag och kommunfullmäktiges riktlinjer för intern kontroll.
- Ägardirektiv: Bedömning av att styrelsen utvärderat sitt eget arbete och utvärderat verkställande direktörens insatser.

lakttagelser

Kommunfullmäktige beslutade den 14 april 2011 om en självdeklarationsmodell för att stärka den interna kontrollen inom Göteborgs Stad. Syftet är att höja nivån på den interna kontrollen i för staden centrala processer och att ge underlag för en diskussion om intern kontroll inom nämnder och bolag. Bolaget har rapporterat i enlighet med kommunfullmäktiges beslut

Efter beslut i kommunfullmäktige oktober 2010¹ har bolaget en skyldighet att täcka underskottet i Gamla Ullevi AB (GUAB) till och med utgången av år 2011. I november 2010² tog kommunstyrelsen beslut om att GKF bemyndigades att lämna ett utökat koncernbidrag på 22 mnkr till Got Event avseende 2011 för driften av Gamla Ullevi.

¹ Kommunfullmäktige 2010-10-14, § 14 Dnr 0809/10

² Kommunstyrelsen 2010-11-24, § 786

Prognosen på helåret för GUAB i uppföljningsrapport 3 2011 pekar dock på ett sämre resultat vilket innebär att Got Events resultat belastas med skillnaden.

Stadsrevisionen noterar att det i bolagets internkontrollplan för 2012, som styrelsen tog beslut om 28 november 2011, inte är specificerat när uppföljning ska ske till styrelsen. Detta krävs enligt kommunfullmäktiges riktlinjer för intern kontroll inom Göteborgs stad § 8-9. Under 2011 konstaterar stadsrevisionen att muntliga lägesrapporter, gällande arbetet med intern kontrollplanen 2011, har givits styrelsen vid sammanträdet den 9 juni 2011.

Bedömning

Det har inte framkommit några omständigheter i den grundläggande granskningen som innebär ytterligare granskningsinsatser än vad som framgår nedan.

Got Event AB:s lån till Västra Frölunda Hockey Club

På styrelsemötet 28 november 2011 tog styrelsen beslut om att ge vd i uppdrag att underteckna ett låneavtal med Västra Frölunda Hockey Club (VFHC) samt att underteckna ett avtal om samtycke till pantsättning och option med Förvaltnings AB Framtiden och VFHC.

I det tjänsteutlåtande som är daterat till den 28 november har VD föreslagit att Got Event ska utge ett lån till VFHC om 20 mnkr. Anledningen uppges vara att VFHC har så stora likviditetsproblem att föreningen enligt vd:s bedömning med största sannolikhet kommer att gå i konkurs om de inte erhåller det föreslagna lånet före 1 december 2011. Vd redogör vidare att lånet är motiverat av kommersiella skäl eftersom föreningens verksamhet har så stor betydelse för den verksamhet som bedrivs i Scandinavium.

Låneavtalet anger att lånet löper under perioden 1 december 2012 till 31 augusti 2016. VFHC ska amortera 2,5 mnkr 2012, 5 mnkr per år 2013 till 2015 och 2,5 mnkr 2016. Lånet löper med en årlig ränta om 3,7 procent. Om VFHC inte förmår betala förfallen skuld och ränta äger Got Event rätt att innehålla och avräkna klientmedel avseende matchintäkter i Scandinavium och Frölundaborg. Got Event äger rätt att säga upp lånet till betalning om VFHC inte presterar enligt avtalade villkor och har vidare rätt till full insyn i VFHC:s verksamhet och ekonomi.

Till säkerhet för lånet pantsätter VFHC sitt aktieinnehav i Scandinaviumbolaget, motsvarande 8 procent av det totala antalet aktier i bolaget, till Got Event

Stadsrevisionen har granskat Got Events beslut att utge lånet till VFHC. Granskningen har utgått från följande revisionsfrågor:

- Äger Got Event rätt att utge lånet inom ramen för sitt uppdrag och ryms det tagna beslutet inom bolagsstyrelsens befogenhet?
- Har det utgivna lånet lämnats på marknadsmässig grund och på marknadsmässiga villkor?

lakttagelser – Äger Got Event rätt att utge lånet inom ramen för sitt uppdrag och ryms det tagna beslutet inom bolagsstyrelsens befogenhet?

Got Event omfattas av två regelverk, dels det aktiebolagsrättsliga regelverket och dels det kommunalrättsliga regelverket. Aktiebolagsrättsligt har för Got Event antagits en bolagsordning vilken anger vilken verksamhet bolaget skall ägna sig åt, benämnd bolagets "föremål".

Verksamhetsföremålet utgör i princip en gräns för styrelsens befogenhet. Beslut om verksamhet för ett bolag klart utanför verksamhetsföremålet innebär ett otillåtet befogenhetsöverskridande av styrelsen.³ Enligt bolagsordningen skall Got Event;

"ha till föremål för sin verksamhet att svara för verksamheten i och drift av de kommunalt ägda anläggningarna Ullevi, Scandinavium, Lisebergshallen, Valhallabadet, Valhalla Sporthallar och Valhalla idrottsplats och att marknadsföra, försälja och genomföra evenemang inom sport och kultur i såväl egen som på konsultbasis samt bedriva därmed jämförlig verksamhet. Bolaget verksamhet omfattar också att på begäran av kommunal nämnd ingå avtal som syftar till att lämna Göteborgs kommun säkerhet för kommunens fordran på organisation, för vars skulder kommunen tecknat borgen".

Styrelsens kompetens är alltså begränsad av bolagsordningen.⁴ Styrelsens rörelsefrihet anses emellertid vara ganska vidsträckt även utanför den egentliga verksamheten så länge den avser åtgärder för att främja bolagets verksamhet.⁵

Ett kommunalt bolag har som utgångspunkt inte vidare befogenheter än Kommunen. Det kommunala bolagets befogenheter är begränsade till verksamheter och åtgärder vilka rättfärdigas av ett allmänintresse. Utöver denna allmänna befogenhetsbegränsning för Got Event begränsas dess befogenhet av ägarens – Kommunens – beslut om bolagets ändamål. I ett kommunalrättsligt perspektiv har bolagsstämman i Got Event antagit två ägardirektiv, dels ett generellt direktiv för Göteborgs stads samtliga, direkt och indirekt, ägda bolag samt ett specifikt för Got Event. Av det senare följer att Got Event har att:

"ansvara för drift av arenorna och på uppdrag genomföra evenemang samt genomföra verksamhet inom arenorna som inte ankommer på annan. Inom stadens evenemangsverksamhet ansvarar Göteborg & Co Träffpunkt AB för affärsrelationer, planering och marknadsföring samt därtill kopplade sponsringsverksamheter. Got Event AB skall aktivt medverka till uppföljning och analys av den samlade evenemangsverksamheten. Bolaget skall ta initiativ till att samverkansformer etableras".

- - -

³ NJA 2000 s. 404 och NJA 1967 s. 313

⁴ 8 kap 42 § ABL

⁵ Nial H, Johansson S, Svensk Associationsrätt i huvuddrag, 8:e uppl. Stockholm 2001, sid 148f

"Före beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av stor vikt, skall bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande. De löpande bolagsfrågor som måste underställas kommunstyrelsen framgår av GKH 105/016⁶". Av det generella ägardirektivet följer bland annat att det åligger det kommunala bolagets styrelse att se till att kommunfullmäktige underställs frågor av principiell beskaffenhet eller är av större vikt samt att de kommunala bolagen är bundna av de kommunalrättsliga principer som följer av 2 kap samt 8 kap 3c§ Kommunallagen (KL).

Av det generella ägardirektivet framgår vidare under rubriken Presidiedelegationen att denna delegation utövar stadens aktiva ägarstyrning. Vid frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, där kommunfullmäktige ska ta ställning enligt 3 kap 17 § KL, är det i första hand bolagets styrelse som ska se till att så sker. Vidare anges under punkten Kommunfullmäktiges ställningstagande/godkännande (3 kap 16-18 §§ KL) att varje ärendes karaktär ska prövas av bolagsstyrelsen samt att vid tveksamhet uppstår huruvida frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande/godkännande ska inhämtas, ska den underställas kommunfullmäktige.

Got Events lån ska därmed bedömas dels utifrån Got Events antagna bolagsordning, dels aktiebolagsrättsligt och kommunalrättsligt utifrån de mer specificerade ägardirektiv som lämnats bolaget.

Ägardirektivet är, jämfört med bolagsordningen, mer inriktat på förvaltning och drift av evenemangsarenor, innefattande Scandinavium, snarare än verksamheten i desamma.

En kommun måste uppfylla vissa krav för att få bedriva verksamhet i aktiebolagsform. Utgångspunkten för kommunalt ägda bolag är att styrningen måste vara sådan att risken för kompetensöverskridande är liten.⁷ Som ett led i uppfyllandet av dessa regler styr normalt kommunen verksamheten i sina aktiebolag genom ägardirektiv. Redan av detta följer att en styrelse inte äger rätt att avvika från lämnade ägardirektiv då sådana avvikelser skulle kunna leda till att bolagets verksamhet skulle komma att stå i strid med kommunala befogenheter enligt 2 kap KL.

Got Events ändamål enligt ägardirektivet skall alltså tolkas restriktivt. Avtalet med VFHC innebär ett rent penninglån utan direkt koppling till Got Events förvaltning eller drift av Scandinavium. Lånet har, så vitt underlagen utvisar, lämnats för att om möjligt vidmakthålla VFHC förmåga att över tid fortsätta vara en betydande nyttjare av Scandinavium. Penninglånet är slutligen en rent finansiell transaktion som ligger utanför den traditionella finansiella marknaden.

⁶ GKH 105/016 är upphävt och ersatt av det generella ägardirektivet

⁷ 3 kap 17§ KL och SKL "Principer för styrning av kommun- och landstingsägda bolag", Stockholm 2006.

lakttagelser – Har det utgivna lånet lämnats på marknadsmässig grund och på marknadsmässiga villkor?

VFHC har den 15 juni 2011 avgett årsredovisning för verksamhetsåret 2010-05-01 – 2011-04-30. Av årsredovisningen framgår dels att VFHC för angiven period gjorde ett negativt resultat på närmare 30 mnkr. Vidare framgår att föreningen redan vid tiden för lämnande av årsredovisningen förde samtal med finansiärer hur det gånga räkenskapsårets underskott skulle finansieras samtidigt som det anges att samtal förts rörande ändring av VFHC aktieinnehav i Scandinaviumbolaget.

För att bevilja ett lån av aktuell storlek till en svag ekonomisk motpart är, förutom förmågan att utge ränta och amortering, av motparten erbjuden säkerhet av avgörande betydelse. VFHC har för lånet lämnat en säkerhet, nämligen 27 aktier i Scandinaviumbolaget, efter samtycke från huvudägaren Förvaltnings AB Framtiden. Fråga är i vad mån aktierna utgör en fullgod säkerhet för lämnat lån. Got Event har på fråga från stadsrevisionen uppgett att Got Event accepterat att värdet på aktierna i Scandinaviumbolaget har det värde till vilket de är bokförda hos VFHC, 38,5 mnkr⁸.

Bedömning

Stadsrevisionen konstaterar att kopplat till bolagsordningen kan ingen snäv gräns dras i fråga om styrelsens befogenhet. Stadsrevisionen finner därmed att beslutet inte ligger utanför den yttre ramen av åtgärder som kan inrymmas i bolagets uppdrag som det formulerats i bolagsordningen.

Däremot bedömer stadsrevisionen att lånet till VFHC inte kan anses inrymmas i Got Events uppdrag såsom det formulerats i det specifika ägardirektiv som fastställts av bolagsstämman.

Stadsrevisionen anser därmed att beslutet har inneburit att styrelsen agerat utanför det område som omfattas av styrelsens befogenhet.

Som redogjorts för ovan ansvarar styrelsen vidare för att pröva om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Vid tveksamhet, huruvida frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande/godkännande ska inhämtas, ska den underställas kommunfullmäktige.

Det har alltså – utöver att pröva frågan om lånet till VFHC legat inom Got Events uppdrag – ålegat styrelsen i Got Event att pröva om avtalet om lån till VFHC kan anses ha haft principiell betydelse eller annars varit av stor vikt. Vilka frågor som kan anses vara av principiell beskaffenhet får avgöras utifrån samtliga omständigheter. I kommentar till 3 kap 17 § KL hänvisas till att man närmast ska ta ett kommunalrättsligt perspektiv på frågan, även om frågan ur aktiebolagsrättsligt perspektiv snarare är en driftsfråga.⁹

⁸ Se VFHC:s årsredovisning

⁹ SKL: Kommunallagen – Kommentarer och praxis (2006) s. 166

Det är alltså inte endast fråga om Got Event överhuvudtaget skall lämna lån åt en avtalspart till undvikande av en annars nära förestående konkurs hos denne, utan också om lånet kan anses riskera stå i strid med de allmänna kommunala befogenheterna, som dessa uttrycks i KL.

Baserat på det faktum att bolagets rätt att lämna lånet till VFHC kan ifrågasättas utifrån kravet på lånets allmänintresse¹⁰ och utifrån likställighetsprincipen¹¹ är det stadsrevisionens uppfattning att beslutet att ge lånet till VFHC haft en sådan principiell betydelse att frågan borde ha hänskjutits till Kommunfullmäktige som äger exklusiv kompetens att avgöra denna fråga.

I ägardirektivet framgår också att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas om det föreligger tveksamhet huruvida frågan är av beskaffenhet att fullmäktige ska ta ställning. Vidare ska fråga av "annars stor vikt" hänskjutas för kommunfullmäktiges ställningstagande. Stor vikt bör bland annat relateras till Got Events verksamhet och ekonomiska ställning. Det kan konstateras att utifrån Got Events egna kapital så utgör lånet en sådan transaktion som typiskt sett får betraktas vara av stor betydelse för Got Event, vilken därmed även av detta skäl borde hänskjutas för Kommunfullmäktiges ställningstagande.

Sammanfattningsvis bedömer stadsrevisionen att det beslut den 28 november 2011 genom vilket Got Events styrelse beslöt lämna VFHC ett lån om 20 mnkr innebar att styrelsen:

- fattade beslut som gick utöver det uppdrag Got Event har samt
- överskred sina befogenheter enligt de ägardirektiv som fastställs för Got Event då frågan var av sådan betydelse och vikt att styrelsen borde inhämtat kommunfullmäktiges ställningstagande.

När det gäller om lånet lämnats på marknadsmässig grund och på marknadsmässiga villkor bedömer stadsrevisionen att det inte kan ges ett entydigt svar. Det kan emellertid ifrågasättas om den säkerhet VFHC lämnat för lånet har det värde som Got Event utgått ifrån, 38,5 mnkr. Det skulle ge ett totalt, matematiskt värde, på Scandinaviumbolaget om ca 472 mnkr samtidigt som årsredovisningen för Scandinaviumbolaget utvisar ett eget kapital om ca 52,5 mnkr. Utifrån angivet förhållande motsvarar, rent matematiskt, 8 procent av aktierna cirka 4 miljoner kronor av eget kapital. Stadsrevisionen noterar att Scandinaviumbolagets värde, utan att dess enda hyresgäst Got Event framgent skulle haft VFHC som kund i Scandinavium, skulle påverkats negativt. Avsaknaden av närmare analys av säkerhetens värde från Got Event är en väsentlig brist i beslutsunderlaget.

Mot bakgrund av ovanstående iakttagelser riktar stadsrevisionen kritik mot styrelsen för Got Event AB i form av en erinran

¹⁰ 2 kap 1 § KL

¹¹ 2 kap 2 § KL

Systematiskt säkerhetsarbete

Got Event genomför varje år ett hundratal evenemang och under ett år är antalet evenemangsbesökare närmare en miljon. Mot denna bakgrund blir säkerhetsfrågor viktiga för bolaget, både för att garantera besökares säkerhet och för att attrahera arrangörer.

I Göteborgs Stad Säkerhetspolicy framhålls säkerhetsfrågorna som strategiskt viktiga för organisationen: *"Människor, egendom, verksamheter och miljö skall på bästa sätt skyddas mot faror som kan innebära olyckor, skador och förluster eller som på annat sätt negativt påverkar personer eller stadens verksamheter"*¹². När det gäller bolagets säkerhetsarbete styrs det, utöver stadens säkerhetspolicy, av lagar så som Ordningslag (1993:1617).

Ett systematiskt arbetssätt kännetecknas av tydliga och väl genomtänkta processer som bland annat innefattar uppföljning och utvärdering.¹³

Syftet med granskningen är att kartlägga och bedöma systematiken i bolagets ledning och styrning av säkerhetsarbete. Bolagets angreppssätt har granskats, det vill säga bolagets dokumenterade beskrivning av det systematiska säkerhetsarbetet och dess överensstämmelse med Göteborgs stads säkerhetspolicy.

I Säkerhetspolicyn för Göteborgs Stad framhålls bland annat följande:

- Vd skall utse en *säkerhetschef* som initierar, samordnar och följer upp säkerhetsarbetet inom bolaget.
- *Styrelsen fastlägger tillägg* till stadens säkerhetspolicy med hänsyn till kraven inom sin specifika verksamhet.
- Bolaget skall vidare dokumentera säkerhetsarbetet i ett *program* där aktiviteter för bibehållande och förbättring av säkerheten beskrivs och där organisation och delegation beträffande säkerhetsarbetet anges. Säkerhetsarbetet skall bedrivas inom följande områden:
 - Riskeliminering
 - Skadeförebyggande åtgärder
 - Skadebegränsande åtgärder
 - Riskfinansiering
- För att följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel skall *säkerhetsrevision* genomföras i bolaget i form av intern kontroll. Resultatet av denna revision rapporteras till styrelsen.

Årets granskning bygger på intervjuer med bolagets säkerhetschef, två affärsområdeschefer, en evenemangsledare och en evenemangsplanerare samt på dokumentstudier.

¹² Säkerhetspolicy för Göteborgs stad, Kommunstyrelsen 1997-02-26, 75 §

¹³ Vägledning för kommunala handlingsprogram s. 29f (2011) Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

lakttagelser

Bolagets säkerhetsarbete kan grovt delas in i två huvudområden; det löpande säkerhetsarbetet samt säkerhetsarbetet vid evenemang. Det löpande säkerhetsarbetet innefattar bland annat arbetet med skalskydd och systematiskt brandskyddsarbete. Det löpande säkerhetsarbetet styrs bland annat av reglerna för systematiskt brandskyddsarbete och de underhållsplaner som arbetas fram efter säkerhetsrevisioner. Evenemangssäkerheten innefattar det säkerhetsarbetet som sker i anslutning till ett evenemang. Säkerhetsarbetet vid evenemang sker i samverkan med bland annat arrangörer och involverade myndigheter

I bolagets affärsidé, som återfinns i affärsplanen, ingår att erbjuda *”förstklassiga upplevelser, trygghet och hög servicenivå i moderna stora arenor.”* Detta innebär bland annat att bolaget ska ha trygga och säkra arenor. Bolaget har en av styrelsen antagen säkerhetspolicy. Den innehåller inga tillägg till stadens policy och lyder: *”Människor, egendom, verksamhet och miljö skall på bästa sätt skyddas mot faror. Vi skall beakta säkerheten vid planering och arbeta för att minska antalet skadehändelser.”*¹⁴

Bolaget har utöver säkerhetspolicyn ingen samlad dokumentation som övergripande och sammanhållet beskriver det systematiska säkerhetsarbetet. Bolaget uppger att detta är medvetet och att säkerhetsprogram skapas för varje evenemang.

Policys och riktlinjer kopplat till säkerhetsarbetet som återfinns i verksamhetshandboken (per 2011-12-21) är följande:

- Säkerhetspolicy (Policy, beslutad av styrelsen 2004-09-20)
- Delegeringsplan (Information, fastställd av VD 11-07-01)
- Krishanteringsplan (Riktlinje, fastställd av VD 11-02-03)
- Rutin för skydd av stöldbegärlig elektronisk utrustning (Riktlinje, fastställd av VD 10-10-07)
- Skadegörelse, rutin för Ao Chef vid skadegörelse (Information, fastställd av VD 10-10-07)

Ute i de olika affärsområdena finns dokumentation i form av evenemangsplaner, evakueringsplaner samt dokument för uppbyggnad, genomförande och avveckling av evenemang. Intervjuade personer har muntligen redogjort för hur säkerhetsarbetet bedrivs inom bolaget.

Bolaget har en utsedd säkerhetschef som organisatoriskt är placerad under vd.

¹⁴ Styrelsebeslut 2004-09-20

Enligt bolagets delegeringsplan, som är det dokument där ansvarsfördelning för säkerhetsarbetet beskrivs, är "samtliga ärenden angående säkerhet är vidaredelegerade till respektive affärsområdeschef. För evenemangssäkerheten ansvarar den affärsområdeschefen som har evenemanget på sin arena. För fastighetssäkerhetsfrågor såsom lås, larm och brandskydd ansvarar säkerhets- och miljöansvarig."¹⁵

Någon rutin för rapportering av det systematiska säkerhetsarbetet till bolagets styrelse har inte identifierats. Stadsrevisionen noterar dock att på styrelsesammanträdet 27 september 2011 presenterade säkerhets- och miljöansvarig bolagets säkerhetsarbete. Vissa år har det funnits ett kortare avsnitt i Verksamhets- och årsredovisningen kring bolagets säkerhetsarbete. Bolaget rapporterar, genom säkerhets- och miljöansvarig, årligen uppgifter till Försäkrings AB Göta Lejon.

Bedömning

Got Event har en starkt decentraliserad organisation för säkerhetsarbetet. Den valda strategin ställer höga krav på att ledningen tydligt kommunicerar sina förväntningar, tydliggör ansvarsfördelning och följer upp efterlevnaden. Stadsrevisionen konstaterar att det inte sker någon systematisk rapportering till styrelsen av bolagets säkerhetsarbete. Då säkerhet är en prioriterad fråga bör bolaget fastställa en rutin för åiterrapportering till styrelsen avseende det systematiska säkerhetsarbetet. Denna åiterrapportering bör inkludera bolagets efterlevnad av stadens säkerhetspolicy. Styrelsens ansvar ur ett intern kontrollperspektiv bedöms på detta sätt bli tydligare.

Bolaget rekommenderas att fastställa en rutin för rapportering till styrelsen avseende det systematiska säkerhetsarbetet.

Lars Bergsten
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor

Inger Peterson
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor

Jakob Lindahl
kommunal yrkesrevisor,
sakkunnigt biträde

.....

Handlingar som ingår i granskningen:

- Granskningsrapport för år 2011, daterad 2012-02-13

¹⁵ Delegeringsplan – VDs delegering till affärsområdes- och stabschefer

Stadsrevisionens uppdrag

Enligt Göteborgs Stads revisionsreglemente väljer kommunfullmäktige 22 förtroendevalda revisorer att bilda revisorsgrupp.

Bland de förtroendevalda revisorerna utser kommunfullmäktige även lekmannarevisorer vilka har ett självständigt uppdrag att granska de kommunala bolag som helt eller till viss del ägs av Göteborgs Stad.

Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och de sakkunniga tjänstemännen på Göteborgs Stads revisionskontor.

Stadsrevisionen redovisar årligen sina iakttagelser avseende verksamhet, räkenskaper och intern kontroll i en revisionsredogörelse för kommunstyrelsen samt en revisionsberättelse och en revisionsredogörelse för respektive nämnd.

För varje bolag upprättas en granskningsrapport och en granskningsredogörelse som behandlar bolagets verksamhet och interna kontroll.

Stadsrevisionen genomför också fördjupade granskningar som redovisas i revisionsrapporter.

Språkbruk och revisionstermer

Revisorerna lämnar i sina granskningar rekommendationer och revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när utveckling och förbättring bedöms vara möjliga och riktas inte alltid till nämnden eller styrelsen utan kan framföras på bolags- och förvaltningsnivå.

Revisionskritik brukar graderas genom begreppen påpekan, erinran och anmärkning.

En anmärkning kan, när det gäller nämnderna, lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Anmärkningar mot styrelse eller nämnd framgår av granskningsrapporten (för bolag) eller revisionsberättelsen (för nämnder).

Styrelsens/bolagets eller nämndens/förvaltningens åtgärder, med avseende på lämnade rekommendationer, följs regelmässigt upp under kommande år.



Göteborgs Stad
Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg. Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Växel: 031-368 00 00, kansli: 031-368 07 00, fax: 031-13 71 38

E-post: stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i Got Event AB
Till Göteborgs kommunfullmäktige för kännedom

Org.nr. 556016-7875

Vi, av fullmäktige i Göteborgs kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Got Event AB:s verksamhet under 2011.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska och bedöma om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, god revisionssed i kommunal verksamhet och med beaktande av de beslut kommunfullmäktige och årsstämman fattat. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för en bedömning.

En sammanfattande redogörelse för utförd granskning har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör. I samband med Got Events beslut att utge ett penninglån till Västra Frölunda Hockey Club bedömer vi att styrelsen fattade beslut som övergick bolagets uppdrag samt att de överskred sina befogenheter. Vi lämnar därför kritik till bolagsstyrelsen i form av en erinran.

Utifrån genomförd granskning bedömer jag att bolagets verksamhet i övrigt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Göteborg 2012-02-13

Lars Bergsten
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor

Inger Peterson
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor